
ЗАХИСТ ПРАВ МІГРАНТІВ У ДЕРЖАВАХ-ЧЛЕНАХ ЛІГИ АРАБСЬКИХ ДЕРЖАВ

PROTECTION OF MIGRANTS' RIGHTS IN MEMBER STATES OF THE LEAGUE OF ARAB STATES

Ольга Переверзєва¹

*Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України
(вул. Трьохсвятительська, 4, м. Київ, 01001)*

Olga Pereverzyeva

*V. M. Koretsky Institute of State and Law of NAS of Ukraine
(4, Triokhsvyatitelska, Str., Kyiv, Ukraine, 01001)*

Отримано: 06.08.2024. Затверджено: 25.08.2024

АНОТАЦІЯ

Досліджено арабську систему захисту прав людини у діяльності Арабського комітету із прав людини Ліги арабських держав (ЛАД) та ООН щодо захисту прав мігрантів на прикладі країни ОАЕ. Забезпечення прав мігрантів на сьогодні належить до найважливіших завдань світової спільноти в арабському регіоні та є складним питанням, враховуючи великий обсяг трудової міграції в арабських країнах. Забезпечення захисту прав мігрантів свідчить про декілька ключових аспектів для арабського регіону: 1. Країни, такі як Саудівська Аравія, ОАЕ, Катар і Кувейт, значною мірою залежать від іноземної робочої сили для розвитку своїх економік. Захист прав мігрантів є необхідним для підтримання стабільності та ефективності економічних процесів. 2. Забезпечення прав мігрантів демонструє зобов'язання арабських країн дотримуватися міжнародних стандартів у сфері прав людини та сприяє соціальній справедливості. 3. Дотримання прав мігрантів позитивно впливає на міжнародну репутацію країн регіону, що може сприяти залученню інвестицій та розвитку співпраці з іншими державами. 4. Забезпечення гідних умов праці та життя для мігрантів допомагає зменшити соціальну

¹ кандидат юридичних наук, старший дослідник; orcid 0000-0002-4857-6469; e-mail: sector_sea_law@ukr.net

напругу та конфлікти між місцевим населенням і іноземними робітниками. 5. Співпраця Арабського комітету із захисту прав людини (ЛАД) з ООН, МОП та неурядовими організаціями щодо забезпечення прав мігрантів свідчить про відкритість країн регіону до міжнародної підтримки та спільних зусиль у вирішенні проблем міграції. У статті проаналізовано діяльність Арабського комітету з прав людини (ЛАД), а також позиція ОАЄ щодо формування механізмів захисту прав мігрантів.

Ключові слова: права людини; міжнародне право; міжнародні стандарти; Ліга арабських держав; Арабський комітет з прав людини; Організація Об'єднаних Націй, Міжнародна організація з міграції; Організація Ісламського співробітництва; мігранти; сучасна ісламська концепція прав людини; Глобальний договір про безпечну, впорядковану і регулярну міграцію; права жінок та дітей.

ABSTRACT

The Arab system of human rights protection in the activities of the Arab Committee on Human Rights of the League of Arab States (LAS) and the United Nations regarding the protection of migrants' rights was studied using the example of the UAE. Ensuring the rights of migrants today is one of the most important tasks of the world community in the Arab region and is a difficult issue, given the large volume of labor migration in Arab countries. Securing the rights of migrants shows several key aspects for the Arab region: 1. Gulf countries such as Saudi Arabia, the UAE, Qatar and Kuwait are heavily dependent on foreign labor to develop their economies. Protecting the rights of migrants is necessary to maintain the stability and efficiency of economic processes. 2. Ensuring the rights of migrants demonstrates the commitment of Arab countries to adhere to international standards in the field of human rights and promotes social justice. 3. Respecting the rights of migrants has a positive effect on the international reputation of the countries of the region, which can contribute to the attraction of investments and the development of cooperation with other states. 4. Providing decent working and living conditions for migrants helps reduce social tension and conflicts between the local population and foreign workers. 5. The cooperation of the Arab Committee for the Protection of Human Rights (AHRD) with the UN, ILO and non-governmental organizations in ensuring the rights of migrants shows the openness of the countries of the region to international support and joint efforts in solving migration problems. The article analyzes the activities of the Arab Committee for the Protection of Human Rights (AHRC), as well as the position of the OAU regarding the formation of international mechanisms for the protection of migrants' rights.

Key words: Human Rights; International Law; International standards, League of Arab States; Arab Committee for the Protection of Human Rights; United Nations; International Organization for Migration; Organization of Islamic Cooperation; migrants; modern Islamic concept of Human Rights; Global Compact on Safe, Orderly and Regular Migration; rights of women and children.

I. ВСТУП

Одним з важливих завдань міжнародної спільноти є захист прав трудових мігрантів у арабському регіоні. Міграція населення — непротийний суспільний процес, який позначається на соціально-економічному житті людства. Вона становить переміщення людей, пов'язані

зі зміною місця проживання, що є однією з глобальних проблем і розглядається не тільки як просте механічне пересування людей із одного регіону країни в інший, а як складний загальний процес, який стосується чимало сторін соціально-економічної, політичної та культурного життя суспільства, міграція виступає об'єктом міжнародного регулювання¹.

В умовах ринкової економіки і формування ринку праці міграційні процеси мають глобальний характер і є засобом активної підтримки з боку міжнародних організацій ООН та Ліги арабських держав (ЛАД). Тому дослідження сучасних викликів захисту прав мігрантів в арабському регіоні є найважливішим як на міжнародному рівні, так і на національному та можна розділити на ключові аспекти: прогалини в трудовому законодавстві, експлуатація та зловживання, обмежений доступ до правової допомоги, дискримінація, політичні та економічні фактори.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Питанням захисту прав мігрантів присвячено праці таких вітчизняних та зарубіжних учених: О. Буткевич, С. Васильців, О. Губар, І. Горбачова, Я. Жукорська, Н. Камінська, Я. Кондратьєв, В. Назарков, О. Малиновська, В. Олефір, Ю. Римаренко, Д. Шарович, Е. Повел, Е. Райнерта, Дж. Ріфкіна, М. Халід та ін. У науковій літературі бракує досліджень щодо захисту прав мігрантів державами-членами ЛАД. Вищенаведене, процес глобалізації та міжнародне співробітництво відіграє значну роль у формуванні процесів трудової міграції в арабському регіоні зумовлений необхідністю аналізу факторів, що дозволить розробити ефективні стратегії для забезпечення захисту прав мігрантів та покращення умов їх праці і демонструє актуальність дослідження.

¹ Солодько А., Фітисова А. (2016). Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. URL: <https://cedos.org.ua/researches/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-ta-analiz-polityky/>; Kortukova T., Kaminska N., Dei M., Blahodarnyi A. (2020). COVID-19: Regulation of Migration Processes in The European Legal Area. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38. No. 66. pp. 321-332. URL: <https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/34328>

II. МЕТА І МЕТОДОЛОГІЯ

Мета статті полягає у визначенні правових інструментів урегулювання процесів захисту трудової міграції в арабському регіоні. Для досягнення означеної мети необхідно вирішити такі завдання:

- провести аналіз глобалізаційних процесів та міжнародне співробітництво ООН та ЛАД;
- розкрити сутність Глобального договору про безпечну, впорядковану та врегульовану міграцію;
- дати оцінку реакції ОАЕ на можливості імплементації цілей договору в національне законодавство;
- визначити заходи з удосконалення міграційної політики в рамках адаптації найкращих міжнародних практик до ОАЕ.

Ці завдання сприятимуть комплексному вивченню процесів трудової міграції в арабському регіоні, досягнення яких здійснюватимуться за допомогою певної методологічної основи, що включатиме у себе такі методи, як: порівняльно-правовий, формально-юридичний, діалектичний, логічного аналізу та інших.

III. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Значну роль у захисті прав мігрантів у державах-членах ЛАД відіграє Арабський комітет з прав людини, що є договірним органом, який складається із семи членів, які кожні чотири роки обираються на два терміни. До 2016 р. Арабський комітет з прав людини склав звіти щодо десяти країн і видав заключні зауваження арабською мовою¹.

Наразі Арабський комітет з прав людини проводить моніторинг подій щодо прав мігрантів і надає рекомендації урядам та сприяє впровадженню законодавчих реформ, які покращують становище мігрантів і забезпечують їхні права. Він регулярно досліджує умови життя і праці мігрантів у державах-членах ЛАД, оцінюючи рівень дотримання їхніх прав. За результатами роботи Арабський комітет з прав людини складає звіти про становище мігрантів та надає рекомендації урядам щодо покращення законодавства і розробляє рекомендації

¹ Arab human rights system. Annex to the ABC of Human Rights for Development Cooperation. URL: <https://www.institut-fuermenschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen>

для урядів щодо прийняття нових законів, включаючи доступ до правосуддя, охорони здоров'я та освіти.

Дана інституція проводить кампанії з інформування мігрантів про їхні права та доступні їм послуги. Зокрема, розробляються програми навчання для правоохоронних органів та інших сторін, щоб покращити їхню обізнаність про права мігрантів і належні процедури поведінки з ними. У даному напрямі Арабський комітет з прав людини співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Міжнародна організація з міграції (МОМ) та Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ) для впровадження програм та проектів, спрямованих на покращення становища мігрантів. Також комітет бере участь у регіональних ініціативах та форумах, присвячених питанням захисту прав мігрантів, обмінюється досвідом з іншими регіональними правозахисними організаціями.

Другий Глобальний діалог з питань міграції збігся у часі з дебатами щодо порядку денного в області розвитку на період після 2015 року, тобто уточнення цілей, сформульованих у Декларації тисячоліття. При опрацюванні подальших планів людства, спрямованих на досягнення глобального партнерства, яке має забезпечити інклюзивний економічний розвиток, інклюзивний соціальний розвиток, мир та безпеку, сталий розвиток оточуючого середовища, держави-члени ООН погодилися, що людська мобільність є одним із ключових чинників прогресу і має бути адекватно врахована при виробленні орієнтирів до 2030 р. В ухваленій Генеральною Асамблеєю ООН у вересні 2015 р. Декларації «Перетворення нашого світу: Порядок денний сталого розвитку до 2030 року» визначив роль міграції для розвитку. Відповідно до пункту 23 резолюції A/RES/70/1/2015 люди, які є вразливими, повинні бути наділені повноваженнями, а саме: люди похилого віку, корінні народи, біженці, внутрішньо переміщені особи та мігранти. Відповідно до пункту 29 резолюції A/RES/70/1/2015 визнається позитивний внесок мігрантів в інклюзивне зростання та сталого розвитку. Також зазначено, що міжнародна міграція є багатовимірною реальністю, яка має велике значення для розвитку країн походження, транзиту і призначення, що вимагає узгоджених і всеосяжних реагування на неї. Співпраця на міжнародному рівні для забезпечення безпечної, впорядкованої та регулярної міграції, що передбачає повну повагу до прав людини і гуманне ставлення до мігрантів

незалежно від міграційного статусу, біженців та переміщених осіб. Така співпраця має також посилити стійкість громад, які приймають біженців, особливо в країнах, що розвиваються. Підкреслюється право мігрантів на повернення до країн свого громадянства і зазначається, що держави повинні забезпечити належний прийом своїх громадян, які повертаються¹.

Можна зробити висновок, що міститься заклик посилити міжнародну співпрацю для забезпечення керованої та безпечної міграції, захист прав мігрантів, незалежно від їх правового статусу.

Не менш важливі в контексті міжнародної міграції цілі стосовно подолання злиденності та соціального виключення, забезпечення гендерної рівності, протидії дискримінації тощо. На виконання сформульованого в Порядку денному сталого розвитку завдання щодо забезпечення впорядкованої та безпечної міграції у вересні 2016 р. у м. Нью-Йорку держави-члени ООН ухвалили Нью-Йоркську декларацію щодо біженців та мігрантів, де підтвердили свій намір забезпечувати безпеку та права мігрантів, надавати підтримку державам, які приймають значну кількість біженців, сприяти інтеграції мігрантів в інтересах і прибулих, і приймаючих громад, протидіяти расизму, дискримінації та ксенофобії; посилити глобальну співпрацю в управлінні міграціями.²

У Декларації містяться також конкретні плани, що впливають із зазначених зобов'язань. Зокрема, йдеться про розроблення глобальної угоди про безпечну, впорядковану та регульовану міграцію. Це означає, що міграція, як і інші сфери міжнародних відносин, регулюватиметься на основі загальноприйнятих принципів та підходів. Частиною цієї угоди мають стати принципи поведінки з мігрантами, які перебувають у вразливій ситуації, передовсім з дітьми,

¹ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development/11 may 2018. Resolution adopted by the General Assembly A/RES/70/1 on September 25, 2015. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development/>; https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/generalassembly/docs/globalcompact/A_RES_70_1_E.pdf

² The New York Declaration for Refugees and Migrants. URL: <https://www.ohchr.org/en/migration/new-york-declaration-refugees-and-migrants>

розлученими з сім'єю. Уперше в історії такий документ був підготовлений та обговорений у 2018 року¹.

У 2018 року Генеральна асамблея Організації Об'єднаних націй (ООН) погодила текст Глобального договору про безпечну, впорядковану і регулярну міграцію відповідно до Резолюції A/RES/73/195². Голова Генеральної асамблеї ООН Мирослав Лайчак, зазначив: «Договір про міграцію не передбачає скорочення або розширення міграційних потоків, але він відображає «реальність». Договір має величезний потенціал. Він дозволяє нам перейти від режиму реагування до режиму активної участі». Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерріш висловив свою думку про те, що договір став першим глобальним договором, який передбачає управління всіма аспектами міжнародної міграції. У Договорі закріплюється право кожної людини на безпеку, гідність та захист³.

Всесвітній пакт про міграцію був узгоджений у липні 2018 р. Договір заснований на цінностях державного суверенітету, розподілу відповідальності, недискримінації та прав людини. Держави-члени погоджуються, наприклад, обмежувати тиск на країни з багатьма мігрантами та сприяти самозабезпеченню новоприбулих. Він дає змогу перейти від режиму реагування до режиму активної участі, передбачає управління всіма аспектами міжнародної міграції. Прийняття пакту демонструє зусилля ООН, спрямовані на боротьбу з часто небезпечним та нелегальним переміщенням людей через кордони. Документ узгодили 193 країни, однак США, Угорщина, Ізраїль, Польща, Австрія, Швейцарія, Чехія та Австралія у різний час заявили, що не підтримують міграційний пакт ООН⁴.

Отже, Арабський комітет із захисту прав людини та ООН відіграють важливу роль у захисті прав мігрантів у арабських країнах та співпрацюють через законодавчі реформи та надання гуманітарної

¹ Малиновська О. А. (2018). Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. Київ: НІСД. С. 116–118.

² Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2018 A/RES/73/195. Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unga/2019/en/147186>

³ Губар О. (2018). Країни ООН погодили глобальний договір про міграцію. URL: <https://www.dw.com/uk>

⁴ Горбачова І. В. (2019). Глобальний договір про міграцію: можливості для України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. № 1(106). С. 21.

допомоги. Так, держави-члени ЛАД ратифікували Міжнародну конвенцію про захист прав всіх трудящих мігрантів та членів їх сімей 1990 р., а саме: Єгипет, Лівія, Марокко, Сирія, Туніс та інші. Ця конвенція формує основу щодо правового захисту мігрантів у державах-членах ЛАД, забезпечуючи захист прав мігрантів та міжнародні стандарти.

Проаналізуємо приклади законодавчих реформ щодо захисту прав мігрантів на прикладі держави ОАЕ. Зауважимо, що ОАЕ є членом таких міжнародних організацій, як Ліга арабських держав (ЛАД), Організація країн Арабської четвірки, Комітет з питань арабської мирної ініціативи, Організація арабських країн-експортерів нафти (ОАПЕК), Організація Ісламського співробітництва (ОІС). ОАЕ показали яскравий приклад того, як має розвиватися країна, використовуючи виключно м'які інструменти (економічні, культурні) у своїй зовнішній політиці, яка побудована, щоб служити країні, а не нав'язувати всім думку про важливість дотримання зовнішньополітичної позаблоковості та стриманості¹.

ОАЕ ухвалила Глобальний договір про міграцію на Міжурядовій конференції з ухвалення Глобального договору про безпечну, впорядковану та легальну міграцію у 2018 році. ОАЕ запропонували прийняти шість конкретних зобов'язань, включаючи доступ до прав та обов'язків трудящих, безпечні та гідні умови праці та методи найму, що відповідають міжнародним стандартам. Запроваджено низку реформ, спрямованих на прозорість та відповідність у питаннях, пов'язаних з трудовими договорами та умовами звільнення. Крім більшої прозорості, ці реформи пропонують працівникам та роботодавцям більше гнучкості та переваг у їхніх можливостях працевлаштування. Нові реформи набули чинності у січні 2016 року. ОАЕ приєдналися до міжнародних конвенцій, зокрема: Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок²; Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації; Конвенція про права дитини³.

¹ Назарков В. К. (2019). Становлення та сучасний стан зовнішньополітичного вектору Об'єднаних Арабських Еміратів. *Науковий журнал «Політикус»* Вип. 5. С. 21–22.

² Women's Rights in the United Arab Emirates (UAE). URL: https://www.fidh.org/IMG/pdf/UAE_summaryreport_for_CEDAW.pdf

³ Human rights. URL: <http://www.uae-embassy.org/discover-uae/society/human-rights#:~:text=Worker>

Проте існують проблеми щодо збільшення витрат на міграцію, так наприклад, статистичні данні висвітлюють, що низько кваліфіковані пакистанські співробітники-мігранти стикаються із тривожно високою вартістю міграції, респонденти опитування витрачали в середньому близько 3500 доларів США, щоб отримати роботу в Саудівській Аравії або Об'єднаних Арабських Еміратах. Понад 80 відсотків цієї загальної суми покривали допомогу в отриманні робочої візи та були виплачені агенту, родичу чи другу, які також допомагали мігрантам отримати роботу. Дослідження показує, що джерело інформації про роботу за кордоном (через формальний чи неформальний канал) та зарплата працівників до та після міграції значно впливають на суму, яку вони платять за виїзд за кордон для працевлаштування. Розроблені рекомендації щодо політики зниження витрат на міграцію сприяють збільшенню вигоди від міжнародної трудової міграції.¹

Вищенаведеного, ОАЕ як держава-член (ЛАД) забезпечує захист прав мігрантів та впроваджує міжнародні стандарти прав людини у внутрішнє законодавство та ефективно їх реалізує. Така трансформація відповідає сучасній ісламській концепції прав людини. ОАЕ прагне поєднувати міжнародні стандарти з принципами ісламського права, забезпечуючи дотримання прав людини відповідно до культурних та релігійних особливостей країни. Ця концепція включає: визнання гідності та поваги до кожної людини незалежно від її національності чи релігії; забезпечення справедливого ставлення та рівних можливостей для всіх, включаючи мігрантів; особлива увага до захисту прав вразливих груп, таких як жінки та діти-мігранти.

IV. ВИСНОВКИ

У деяких арабських країнах існують культурні та соціальні бар'єри, що додають труднощів у впровадженні реформ і забезпеченні захисту прав мігрантів. Відсутність імплементації, хоч законодавчі реформи прийняті, іноді збігаються з відсутністю політичної волі або ресурсів. Підвищення рівня обізнаності серед урядів і громадськості щодо захисту прав мігрантів може сприяти поліпшенню ситуації та посиленню

¹ ILO (2016b). The Cost of Migration: What Low-skilled Migrant Workers from Pakistan Pay to Work in Saudi Arabia and the United Arab Emirates. Islamabad. URL: https://www.ilo.org/islamabad/whatwedo/publications/WCMS_514127/lang-en/index.htm

співробітництва з міжнародними організаціями і це призведе до залучення додаткових ресурсів та впровадженню законодавчих реформ і програм. Арабський комітет з прав людини (ЛАД) активно працює над захистом прав мігрантів у державах-членах, завдяки моніторингу, розроблених програмам та співробітництва з міжнародними організаціями ООН, МОМ, Арабський комітет з прав людини (ЛАД) сприяє впровадженню законодавчих реформ у національне законодавство, що покращує становище мігрантів.

Попри виклики, законодавчі реформи є важливим шляхом для забезпечення прав і гідних умов праці мігрантів у арабському регіоні. Забезпечення прав мігрантів є показником прагнення країн арабського регіону до соціальної справедливості, економічного розвитку та міжнародного співробітництва. В ОАЕ розроблені програми для працівників (Програма Tawjeeh) та електронна система, що забезпечує своєчасну виплату заробітної плати працівникам, попереджуючи затримки та порушення (Wage Protection System). ОАЕ продовжує вдосконалювати законодавчі реформи, щоб відповідати міжнародним стандартам.

ВИКОРИСТАНІ ДжЕРЕЛА

1. Горбачова І. В. (2019). Глобальний договір про міграцію: можливості для України. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. № 1(106). С. 18–23.
2. Губар О. (2018). Країни ООН погодили глобальний договір про міграцію. URL: <https://www.dw.com/uk>
3. Малиновська О. А. (2018). Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії: монографія. Київ: НІСД. 471 с.
4. Назарков В. К. (2019). Становлення та сучасний стан зовнішньополітичного вектору Об'єднаних Арабських Еміратів. *Науковий журнал «Політикус»* Вип. 5. С. 20–24. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-5-20-24>
5. Солодько А., Фітисова А. (2016). Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. URL: <https://cedos.org.ua/researches/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-ta-analiz-polityky/>
6. Arab human rights system. Annex to the ABC of Human Rights for Development Cooperation. URL: <https://www.institut-fuermenschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen>
7. Human rights. URL: <http://www.uae-embassy.org/discover-uae/society/human-rights#:~:text=Worker>
8. ILO (2016). The Cost of Migration: What Low-skilled Migrant Workers from Pakistan Pay to Work in Saudi Arabia and the United Arab Emirates. Islamabad. URL: https://www.ilo.org/islamabad/whatwedo/publications/WCMS_514127/lang-en/index.htm
9. Kortukova T., Kaminska N., Dei M., Blahodarnyi A. (2020). COVID-19: Regulation of Migration Processes in The European Legal Area. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38. No. 66. pp. 321–332. URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.38e.20>

10. Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2018 A/RES/73/195. Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unga/2019/en/147186>
11. The New York Declaration for Refugees and Migrants. URL: <https://www.ohchr.org/en/migration/new-york-declaration-refugees-and-migrants>
12. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development/11 may 2018. Resolution adopted by the General Assembly A/RES/70/1 on September 25, 2015. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development/>
13. Women's Rights in the United Arab Emirates (UAE). URL: https://www.fidh.org/IMG/pdf/UAE_summaryreport_for_CEDAW.pdf

REFERENCES

1. Arab human rights system. Annex to the ABC of Human Rights for Development Cooperation. URL: <https://www.institut-fuermenschenrechte.de/fileadmin/Redaktion/Publikationen>
2. Gorbachova I. V. (2019). Hlobalnyy dohovir pro mihratsiyu: mozhlyvosti dlya Ukrayiny. Derzhava ta rehiony [The Global Compact on Migration: Opportunities for Ukraine]. State and regions. Series: *Economy and entrepreneurship*. No. 1(106). pp. 18–23 [in Ukrainian].
3. Hubar O. (2018). Krayiny OON pohodyly hlobalnyy dohovir pro mihratsiyu [UN countries have agreed on a global treaty on migration]. URL: <https://www.dw.com/uk> [in Ukrainian].
4. Human rights. URL: <http://www.uae-embassy.org/discover-uae/society/human-rights#:~:text=Worker>
5. ILO (2016). The Cost of Migration: What Low-skilled Migrant Workers from Pakistan Pay to Work in Saudi Arabia and the United Arab Emirates. Islamabad. URL: https://www.ilo.org/islamabad/whatwedo/publications/WCMS_514127/lang-en/index.htm
6. Kortukova T., Kaminska N., Dei M., Blahodarnyi A. (2020). COVID-19: Regulation of Migration Processes in The European Legal Area. *Cuestiones Políticas*. Vol. 38. No. 66. pp. 321–332. URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.38e.20>
7. Malinovska O. A. (2018). Mihratsiyna polityka: hlobalnyy kontekst ta ukrayinski realiyi [Migration policy: global context and Ukrainian realities]. Kyiv. 471 p. [in Ukrainian].
8. Nazarkov V. K. (2019). Stanovlennya ta suchasnyy stan zovnishnopolitychnoho vektoru Obyednanykh Arabskykh Emirativ [Formation and current state of the foreign policy vector of the United Arab Emirates]. *Scientific journal «Politicus»*. Vol. 5. pp. 20–24. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-5-20-24> [in Ukrainian].
9. Resolution adopted by the General Assembly on 19 December 2018 A/RES/73/195. Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration. URL: <https://www.refworld.org/legal/resolution/unga/2019/en/147186>
10. Solodko A., Fitisova A. (2016). Mihratsiyna kryza v ES: statystyka ta analiz polityky [Migration crisis in the EU: statistics and policy analysis]. URL: <https://cedos.org.ua/researches/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-ta-analiz-polityky/> [in Ukrainian].
11. The New York Declaration for Refugees and Migrants. URL: <https://www.ohchr.org/en/migration/new-york-declaration-refugees-and-migrants>
12. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development/11 may 2018. Resolution adopted by the General Assembly A/RES/70/1 on September 25, 2015. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/transforming-our-world-2030-agenda-sustainable-development/>
13. Women's Rights in the United Arab Emirates (UAE). URL: https://www.fidh.org/IMG/pdf/UAE_summaryreport_for_CEDAW.pdf